

ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ ДУАЛЬНОГО НАВЧАННЯ В НАЦІОНАЛЬНІЙ АКАДЕМІЇ СТАТИСТИКИ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ

Перхун Лариса Петрівна,

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри економіко-математичних
дисциплін та інформаційних технологій;
завідувач сектору дистанційного навчання;

Товмаченко Ніна Миколаївна,

кандидат технічних наук, доцент,
доцент кафедри економіко-математичних
дисциплін та інформаційних технологій;

Національна академія статистики, обліку та аудиту

Дуальна освіта – це особлива форма організації навчального процесу, яка поєднує теоретичне навчання у закладі освіти з практичним навчанням на робочих місцях підприємств, установ чи організацій [1]. Система дуальної освіти зародилась у Німеччині, де в середині 1960-х років вперше в науковий обіг був уведений і сам термін «дуальна освіта» як нова гнучка форма організації професійного навчання. З Німеччини дуальна освіта поширилась в інші країни Європи і світу [2].

Мета впровадження елементів дуальної форми навчання – подолання диспропорції між пропозицією щодо надання освітніх послуг навчальними закладами та запитами роботодавців щодо структури освітнього процесу, змісту і обсягу навчальних планів і програм, якості підготовки кадрів, надання можливості мобільно реагувати на зміни виробничих технологій та модернізувати зміст освіти, враховувати вимоги конкретних підприємств, установ, організацій – замовників кадрів при організації освітнього процесу. Система підготовки кадрів з елементами дуальної форми навчання з використанням досвіду Німеччини [2; 3] впроваджується в Україні в рамках Концепції «Про підготовку фахівців за дуальною формою здобуття освіти» [4] і Національної стратегії розвитку освіти в Україні на 2012–2021 рр. [5].

Основними учасниками навчального процесу за дуальною формою є ЗВО, роботодавець та студент (рис. 1). На рисунку відображено взаємовигідні перспективи впровадження дуального навчання. У центрі всього освітнього процесу знаходиться студент. Задача закладу освіти та роботодавця – створити йому належні умови для комфортного, безстресового переходу від навчання до самостійної трудової діяльності.

Однак дуальну освіту не слід ідеалізувати, вона має не тільки переваги, але й певні обмеження та проблеми. Так, існує протиріччя між цілями конкретних роботодавців (не підтримують включення в навчальні плани дисциплін, що безпосередньо не пов'язані з виконанням завдань конкретної професійної діяльності) та державою (віддає перевагу підготовці широко освічених і соціально мобільних громадян). Також серед проблем – практична відсутність законодавчого регулювання дуальної освіти у сферах правового, матеріально-технічного та фінансового забезпечення: питання

заробітної плати, відпусток, підпорядкованості згідно з вимогами трудового кодексу, наявність та дієвість санкцій за порушення вимог тристороннього договору між підприємством, закладом освіти та здобувачем освіти та багато інших [8].

Рис. 1. Учасники дуального навчання

Перспективи широкого впровадження дуального навчання (ДН) у Національній академії статистики, обліку та аудиту (НАСОА) тісно пов'язані з дистанційною формою. Остання реалізується в НАСОА з 2007 року на платформах СДН "Prometeus" (2007–2014 рр.) та СДН Moodle (з 2016 р. по теперішній час). Досвід та основні напрями розвитку дистанційного навчання в НАСОА проаналізовано в [6]. Починаючи з 2007 року було розроблено понад 200 курсів, які успішно використовувалися під час підготовки бакалаврів та магістрів за спеціальностями "Облік, аудит та оподаткування", "Прикладна статистика та аналітика", "Фінанси, банківська справа та страхування".

На етапі застосування СДН "ПРОМЕТЕЙ" організаційно-педагогічна тенденція розвитку ДН в НАСОА була пов'язана з адаптацією вже існуючих та розробкою відповідно до сучасних вимог навчальних планів, робочих програм, змісту навчальних дисциплін, систем контролю якості ДН з використанням традиційної технології ADDIE (рис. 2, за даними [6]).

Станом на сьогодні більше 30 науково-педагогічних працівників НАСОА пройшли підвищення кваліфікації з дистанційної освіти. Методичною комісією Академії розроблено структуру дистанційних курсів для різних форм навчання (очна, заочна). Задля забезпечення оцінки якості результатів навчання авторами розроблено методiku комплексного оцінювання якості тестів [7]. Дистанційні курси, розроблені викладачами НАСОА, використовуються для студентів стаціонарної і заочної форм. Для вивчення кожного такого курсу складається календарний план, у якому за тижнями вказуються види діяльності, які має виконати студент, і максимальна кількість балів, яку він за них може отримати. Дистанційний курс наповнюється навчальними матеріалами відповідно до цього

календарного плану. Така технологія дає змогу викладачу здійснювати ефективний консультаційний супровід студента при самостійному вивченні останнім певної дисципліни.

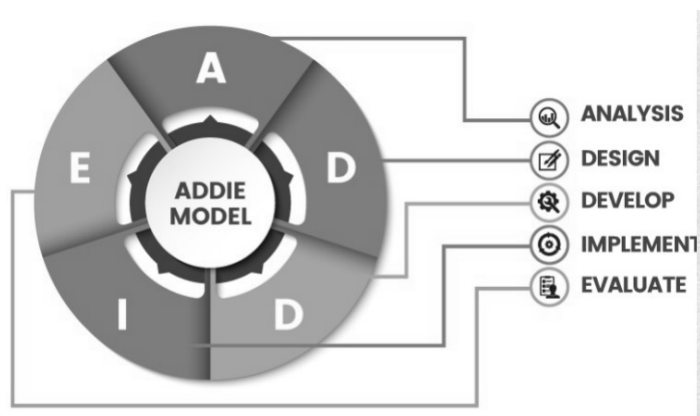

Рис. 2. Технологія проектування ADDIE

Висновки. Дуальна форма навчання є інструментом для подолання розриву між змістом освітніх програм, навчальних планів та модулів і реальними потребами ринку праці. Крім цього, вона в змозі вирішити проблеми відвідування аудиторних занять та підвищення рівня успішності працюючих студентів. НАСОА має багаторічний досвід використання дистанційного навчання для студентів, що поєднують навчання з роботою. Отже, в Національній академії статистики, обліку та аудиту створені передумови для впровадження дуальної форми навчання.

Список використаних джерел

1. Самчук Л. І. Дуальна освіта в Україні – інноваційна технологія навчання (рекомендаційний бібліографічний список). *Аналітичний вісник ДНІПБ України ім. В. О. Сухомлинського*. 2018. Вип. VII. С. 2–15.
2. Мілл У. Дуальне навчання: досвід Німеччини. *Маркетинг в Україні*. 2016. № 6. С. 53–62.
3. Gren L., Panfilov Y., Karlyuk S. Directions in dual form of training introduction at National Technical University «Kharkiv Polytechnic Institute»: state-managerial aspect // *Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія*. 2019. № 1. С. 66–80.
4. Концепція підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти в Україні: схвалено колегією МОН України від 26.01.2018 р. URL: <http://www.uam.in.ua/upload/medialibrary/3fb/3fb2c5c519f60251581d83fc2c139b61.pdf> (дата звернення: 02.02.2018).
5. Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року: Указ Президента України від 25.06.2013 р. № 344/2013. URL: <http://osvita.ua/legislation/other/36322/> (дата звернення: 28.01.2018).
6. Дериглазов Л. В., Кухаренко В. М., Перхун Л. П., Товмаченко Н. М. Моделі дистанційного навчання в Національній академії статистики, обліку та аудиту. *Науковий вісник НАСОА*. 2017. № 3. С. 79–90.
7. Кухаренко В. М., Перхун Л. П., Товмаченко Н. М. Методика комплексного оцінювання якості тестів. Частина 1. *Статистика України*. 2018. № 3. С. 40–48.

8. Кулалаєва Н. В. SWOT-аналіз упровадження елементів дуальної форми навчання в професійну підготовку майбутніх кваліфікованих робітників. *Науковий вісник Інституту професійно-технічної освіти НАПН України. Професійна педагогіка : зб. наук. праць*. Київ: Вид-во ІТТО НАПН України, 2018. Вип. 15. С. 51–59.

АНАЛІЗ РЕГІОНАЛЬНОЇ НЕРІВНОМІРНОСТІ РОЗВИТКУ СФЕРИ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТА ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНИХ ПОСЛУГ УКРАЇНИ

Трубнік Тетяна Євгенівна,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри статистики та демографії,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Ознакою цифрової трансформації економіки є формування ринку інформаційних та телекомунікаційних послуг. Можливості миттєвого обміну інформацією та послугами, відсутність традиційних ринкових бар'єрів, виклики глобалізації стимулюють його подальший та швидкий розвиток. Згідно з Концепцією розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 рр., «шлях до цифрової економіки пролягає через внутрішній ринок виробництва, використання та споживання інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій» [2].

Інформаційно-телекомунікаційний ринок, відповідно до термінології, об'єднує ринок інформаційних технологій та телекомунікаційний ринок. Перша складова охоплює комп'ютерне і апаратне забезпечення, офісне апаратне забезпечення, програмне забезпечення та послуги з їх обслуговування; друга включає послуги надання зв'язку, комунікаційного обладнання для кінцевих користувачів і комунікаційно-мережеве обладнання для постачальників телекомунікаційних послуг.

Державний класифікатор видів економічної діяльності ДК 009:2010 визначає секцію J «Інформація та телекомунікації» як виробництво і поширення інформації та культурного продукту, забезпечення способу передавання та поширення цих продуктів, а також даних та інформації, діяльність у сфері інформаційних технологій, оброблення даних та іншу діяльність у сфері інформаційних послуг. Складовими секції є:

- ✓ видавнича діяльність, яка включає видання програмного забезпечення;
- ✓ виробництво фільмів і видання звукозаписів;
- ✓ діяльність у сфері радіомовлення і телебачення;
- ✓ діяльність у сфері телекомунікації;
- ✓ діяльність у сфері інформаційних технологій;
- ✓ надання інших інформаційних послуг;

Аналіз цифрової економіки з офіційних джерел ускладнюється обмеженістю статистичних даних щодо інтенсивності розвитку сфери